

Correctievoorschrift VWO

2017

tijdvak 2

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 66 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten 1 scorepunt afgetrokken tot een maximum van 2 scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

- 1 **maximumscore 1**
het vreemde vermogen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

2 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste berekening:

– aantal geplaatste aandelen: $\frac{1.200.000 - 1.000.000}{50} = 4.000$

agio per aandeel: $\frac{950.000 - 600.000}{4.000} = 87,50$

uitgiftekoers: $50 + 87,50 = \text{€ } 137,50$

of

– Agioreserve is $\frac{350.000}{200.000} = 1,75$ keer zo hard gestegen als het

geplaatst aandelenkapitaal.

uitgiftekoers: $50 + 50 \times 1,75 = \text{€ } 137,50$

Opmerking

Voor het eindantwoord € 50 geen scorepunten toekennen.

3 maximumscore 2

• winst na belasting	610.000		
preferent dividend	40.000	–	1
• dividend gewone aandelen	<u>300.000</u>	–	
algemene reserve	€ 270.000		1

Toelichting

40.000: $800.000 \times 0,05$

300.000: $4.000.000 \times (0,035 + 0,04)$

4 maximumscore 2

dividendbelasting:

op de preferente aandelen: $40.000 \times 0,15 = 6.000$

op de gewone aandelen: $300.000 \times 0,15 = \underline{45.000}$

€ 51.000

5 maximumscore 3

• geplaatst aandelenkapitaal	4.160.000		
preferent aandelenkapitaal	800.000		
agioreserve	950.000		
algemene reserve	<u>1.470.000</u>		
eigen vermogen	€ 7.380.000		2
• vreemd vermogen	€ 6.500.000		
$\frac{EV}{VV} = \frac{7.380.000}{6.500.000} = 1,14$.		Dit is groter dan 1,0	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Toelichting

$$4.160.000 = 4.000.000 + 4.000.000 \times 0,04$$

$$6.500.000 = 2.000.000 + 3.100.000 + 1.400.000$$

Opgave 2

6 maximumscore 1

Als een vereniging rechtspersoonlijkheid bezit, zijn de bestuurders niet (privé) aansprakelijk voor de schulden van de vereniging.

7 maximumscore 3

debet	Beginbalans BEUK 1 januari 2016 (getallen x €1)		credit
Vaste activa:		Eigen vermogen	
Tenten	6.000	Vermogen BEUK	11.700
ICT-materiaal en telefoons	800		
Natuuronderzoeksmateriaal	12.300		
Vlottende activa:		Lang vreemd vermogen:	
Nog te ontvangen subsidie (2015)	1.300	2% lening o/g BNL	12.000
Vooruitbetaalde bedragen (2016)	200		
		Kort vreemd vermogen:	
		Nog te betalen huur congres (2015)	1.400
		Vooruitontvangen contributie (2016)	700
Liquide middelen:			
Banksaldo	<u>5.200</u>	Banksaldo	_____
	25.800		25.800

- 2% lening o/g BNL: $\frac{240}{2} \times 100 = € 12.000$

1

- overige posten

2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 2

- afschrijvingen: $\frac{1.600}{10} = 160$ 1
- verzekering: $\frac{780}{12} = 65$
- dotatie Voorziening onderhoud: $\frac{75}{€ 300}$ 1

9 maximumscore 4

baten	Staat van baten en lasten BEUK over 2016 (getallen x €1)		lasten
Contributie	13.000	Afschrijvingslasten bestelbus	1.600
		Verzekeringslasten bestelbus	650
		Onderhoudslasten bestelbus	750
Verhuur bestelbus	1.440	Brandstoflasten bestelbus	2.400
		Afschrijvingslasten tenten	1.200
Overige baten	89.380	Overige lasten	94.190
Saldo	<u> </u>	Saldo	<u>3.030</u>
	103.820		103.820

Contributie	$520 \times 25 = 13.000$
Verhuur bestelbus	$4 \times 300 \times 1,20 = 1.440$
Verzekeringslasten bestelbus	$10 \times 65 = 650$
Onderhoudslasten bestelbus	$10 \times 75 = 750$
Afschrijvingslasten tenten	$\frac{6.000}{5} = 1.200$

- $13.000 + 1.440$ 1
- $1.600 + 650 + 750$ 1
- 1.200 1
- $3.030 + 103.820$ 1

10 maximumscore 2

nog te ontvangen in 2016: $13.000 - 700 = 12.300$
 werkelijk ontvangen 12.175
 niet ontvangen 125
 $\frac{125}{25} = 5$ leden hebben niet betaald

11 maximumscore 2

- 10×75 1
- $- 600 = € 150$ 1

12 maximumscore 6

debet	Balans BEUK 31 december 2016 (getallen x € 1)		credit
Vaste activa		Eigen vermogen	
Tenten	4.800	Vermogen BEUK	14.730
ICT-materiaal en telefoons	600		
Natuuronderzoeksmateriaal	11.470		
Bestelbus	11.420		
Vlottende activa		Lang vreemd vermogen	
Nog te ontvangen contributie	125	2% lening o/g BNL	12.000
Nog te ontvangen huur	360		
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	130	Kort vreemd vermogen	
		Voorziening onderhoud bestelbus	150
Liquide middelen			
Banksaldo	_____	Banksaldo	<u>2.025</u>
	28.905		28.905

Opmerking

Voor elke ten onrechte toegevoegde balanspost wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Tenten	$6.000 - 1.200 = € 4.800$
Bestelbus	$13.020 - 10 \times 160 = € 11.420$
Nog te ontvangen contributie	zie vraag 10
Nog te ontvangen huur	$300 \times 1,20 \times 1 = € 360$
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	$\frac{2}{12} \times 780 = € 130$
Eigen vermogen	$11.700 + 3.030 = € 14.730$
2% Lening o/g BNL	blijft onveranderd, dus € 12.000
Voorziening onderhoud bestelbus	zie vraag 11
Banksaldo	$5.200 - 7.225 = € 2.025$ negatief

Vraag	Antwoord	Scores
	• 4.800 + 11.420	1
	• 360	1
	• 130	1
	• 125 + 14.730	1
	• 2.025	1
	• 28.905	1

13 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het negatieve saldo op de bankrekening wordt veroorzaakt door de éénmalige uitgave ten behoeve van de bestelbus. Die uitgave hoeft volgend jaar niet meer te worden gedaan.

Opgave 3

14 maximumscore 1

Er was sprake van een positief bezettingsresultaat. Het werkelijke aantal manuren in 2016 was hoger dan het normale aantal.

15 maximumscore 1

$$\frac{97.200}{360.000} \times 100\% = 27\%$$

16 maximumscore 2

$$\frac{25.000 \times 1,02}{1.700} = \text{€ } 15$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 4

	bedrag in €	toelichting bij correctie
directe materiaalkosten	3.200,00	
opslag variabele indirecte materiaalkosten	864,00	0,27 x 3.200
arbeidsloon	1.386,00	36 x 38,50
opslag constante indirecte kosten	<u>540,00</u>	36 x 15
kostprijs	5.990,00	
winst	<u>1.057,06</u>	$\frac{5.990}{85} \times 15$
offerteprijs exclusief btw	7.047,06	
btw	<u>1.479,88</u>	0,21 x 7.047,06
offerteprijs inclusief btw	8.526,94	

- 3.200 + 864 1
- 5.990 1
- 7.047,06 1
- 8.526,94 1

Opgave 4

18 maximumscore 2

oude jaarlijkse afschrijvingskosten: $\frac{2.500.000 - 400.000}{20} = 105.000$

nieuwe jaarlijkse afschrijvingskosten: $\frac{3.000.000 - 480.000}{20} = \underline{126.000}$

De jaarlijkse afschrijvingskosten zullen toenemen met € 21.000

19 maximumscore 2

nieuwe boekwaarde: $3.000.000 - (4 \times 126.000) = 2.496.000$

oude boekwaarde: $2.500.000 - (4 \times 105.000) = \underline{2.080.000}$

herwaarderingsreserve/eigen vermogen neemt toe met € 416.000

of

oude boekwaarde: $2.500.000 - (4 \times 105.000) = 2.080.000$

herwaardering is $0,20 \times 2.080.000 = € 416.000$

Opgave 5

20 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- De kosten voor het aantrekken van vreemd vermogen zijn lager dan de emissiekosten van aandelen.
- verwatering van zeggenschap voorkomen
- een positief hefboomeffect, want het interestpercentage op extra vreemd vermogen is lager dan het percentage dat dit vreemd vermogen bij investering oplevert. (Dit creëert aandeelhouderswaarde.)

per juist antwoord

1

21 maximumscore 3

- Balanstotaal wordt per 1 januari 2017:
 $1.088.758 + 2.000.000 = 3.088.758$ 1
- $TV/VV > 1,5$. Dan mag VV maximaal bedragen: $\frac{3.088.758}{1,5} = 2.059.172$ 1
- maximale hypothecaire lening: $2.059.172 - 503.172 = \text{€ } 1.556.000$ 1

22 maximumscore 2

$$0,075 \times \frac{600.432 + 585.586}{2} \times 1,2 = \text{€ } 53.371$$

23 maximumscore 3

- beschikbaar dividend: 28.000
 nieuw GAK: $475.000 + \frac{2.000.000 - 1.556.000}{150} \times 100 = \text{€ } 771.000$ 1
- aantal geplaatste aandelen per 1 januari 2018: $\frac{771.000}{100} = 7.710$
 dividend per aandeel is $\frac{28.000}{7.710} = \text{€ } 3,63$ 1
- $\text{€ } 3,63 > \text{€ } 3$ dus voldoet aan de eis van de aandeelhouders 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 5

creditzijde balans Greenturtle nv na winstverdeling en winstuitkering (getallen x €1)			
		1 januari 2018	Berekening
Aandelenkapitaal	789.000		$771.000 + 28.000 \times \frac{9}{14}$
Agioreserve	198.000		$50.000 + \frac{2.000.000 - 1.556.000}{150} \times 50$
Algemene reserve	<u>85.957</u>		$60.586 + 53.371 - 28.000$
Totaal eigen vermogen		1.072.957	
Langlopende schulden	1.456.000		$50.000 + 1.556.000 - 150.000$
(Kortlopende) voorzieningen	71.345		
Kortlopende schulden	<u>415.850</u>		
Totaal vreemd vermogen		<u>1.943.195</u>	
		3.016.152	

- Aandelenkapitaal 1
- Agioreserve 1
- Algemene reserve 1
- Totaal eigen vermogen 1.072.957 1
- Totaal vermogen 3.016.152 1

25 maximumscore 2

- solvabiliteit = TV/VV
 $\frac{3.016.152}{1.943.195} = 1,55$ dus 3,6% interest 1
- op 1 januari 2017 was solvabiliteit $\frac{1.088.758}{503.172} = 2,16$ dus 3,3% interest
 3,6% > 3,3%
 Fleur Heuft heeft gelijk 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

26 maximumscore 3

•	$200.000 \times 3,50 \times 0,9 =$	630.000	1
•	$100.000 \times 1,10 =$	110.000	
	$20.000 \times 1,25 =$	25.000	
	$80.000 \times 1,30 =$	<u>104.000</u>	
		<u>239.000</u> –	
	brutowinst	€ 391.000	2

27 maximumscore 1

$175.000 + 150.000 - 80.000 + 100.000 - 150.000 + 100.000 - 200.000 =$
95.000 stuks

28 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste reden is:

- OLGA verwacht een stijging van de inkoopprijs van wensballonnen.
- De voorinkopen zullen hoger zijn dan de voorverkopen.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf.
Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 26 juni.